

5

רפג

דעת

סימן פד

יחזק

סנהדרין (עג). ע"ש. וכן בספר אגודת איזוב דרושים (דף ג ע"ב) הוכיח מהגמרא (נדה סא.) כדברי הירא אליהו, שאין לאדם להכניס עצמו לספק סכנה כדי להציל את חבריו מודאי סכנה. גם בשו"ת מהר"ם שיק (חלק יו"ד סימן קנה) כיון לדברי הירא אליהו בהוכחתו ממסכת סנהדרין (עג). וראה עוד בספר אמרי בינה (חלק או"ח סימן יג אות ה). ואמנם יש מקום לדחות ראיות האחרונים מהתלמוד שלנו. וראה בשו"ת עמודי אור (סימן צו) ובספר כלי חמדה (פרשת כי תצא). ועל כל פנים להלכה הסכימו רוב האחרונים כדברי האיסור והיתר והרדב"ז הנ"ל שאין האדם רשאי להכניס עצמו בספק סכנה כדי להציל את חבריו מודאי סכנה. וכן פסקו האליה רבה (בסימן שכט סק"ח). ובשלחן ערוך הגאון רבי זלמן או"ח (סימן שכט סעיף ח). וכן דעת ההפלאה בקונטרס אחרון לאבן העזר (סימן פא סעיף יב). וכן העלה הגאון הנצי"ב בספרו העמק שאלה פרשת ראה (סימן קמו אות ד). וכן פסק הגאון רבי יחיאל מיכל אפשטיין בערוך השלחן (סימן תכו). וראה עוד בזה בשו"ת משפט כהן (סימנים קמג-קמד). ובשו"ת היכל יצחק (חלק או"ח סימן לט). ובשו"ת אגרות משה (חלק יו"ד סימן קמח). ועוד.

על יסוד הדברים הנ"ל דן הגאון רבי יצחק יעקב וייס, ראב"ד העדה החרדית בירושלים, בספרו שו"ת מנחת יצחק חלק ו (סימן קג) לאסור לתרום כליה לחולה כליות שנשקפת לו סכנה, שהואיל וקיימת אפשרות של סכנה במעשה הניתוח של התורם הבריא, וכן יכול להיות שבעתיד יבוא התורם לידי סכנה כשחסרה לו אחת מכליותיו, ונמצא שהתורם מכניס עצמו לספק סכנה, וכן לא יעשה לדעת הרדב"ז וסיעתו. ע"כ. וכן העלה הגאון רבי אליעזר יהודה וולדינברג אב"ד ירושלים, בספרו שו"ת ציצע אליעזר חלק ט (סימן מה), על יסוד דברי הפוסקים הנ"ל, ועל סמך דברי הרופאים שאמרו לו שמעשה הוצאת כליה אחת מכליותיו של התורם כרוך בסכנת נפשות, לכן העלה שאין לעשות כן, אלא אם כן יחליט סגל של רופאים מומחים אחרי עיון מדוקדק שהדבר אינו כרוך בספק סכנת נפשות לתורם. וכולי האי ואולי. ע"כ. אולם באמת שנמסר לנו מפי רופאים מומחים ויראי שמים שדרגת הסיכון בהוצאת הכליה לאדם התורם, היא מועטת מאד, וכתשעים ותשעה אחוזים מהתורמים חוזרים לבריאותם התקינה. ולפי זה הרי כל מה שהסכימו הפוסקים הנ"ל שאסור להכניס עצמו בספק סכנה, זהו רק בספק השקול, מה שאין כן בנידון שלנו, שבודאי שמצוה היא לתרום כדי להציל את חבריו ממות בטוח. תדע, שבשו"ת הרדב"ז בלשונות הרמב"ם חלק ב (סימן ריח) כתב, שמה שפסק הרמב"ם (בפרק א מהלכות רוצח) שכל היכול להציל אדם מישראל מסכנה ולא הצילו עובר על מה שנאמר בתורה לא תעמוד על דם רעך, זהו גם כשיש קצת ספק סכנה למציל, כגון שרואה את חבריו מוכע כנחר, או ליסטים באים עליו, או

1.1960

2.1965

2.1978